

slechte keuze. De algemeene smaak heeft hier een valsche richting ingeslagen, en het instinct moet door verstandig overleg eerst weder op den richtigen weg geleid worden. De neiging van een meisje zal zich dan niet wenden tot een bijzienden en zenuwachtigen kaalhoofdige, en de man zal een schepsel met wespenmiddeltje, zonder boezem, met verplaatste onderbuiksingewanden, door nauw schoeisel misvormde en slechtgerichte teenen, niet meer tot het voorwerp zijner aanbidding maken, moeilijk echter ook een in het gymnasium onderwezen, geleerd, voor mannelijke bezigheden opgeleid meisje.

Dit zij genoeg om eenig denkbeeld te geven van den inhoud van HEGAR's boek. Het is een doorgaand pleidooi tegen BEBEL's leerstelling: „dass es ein Gebot gegen sich selbst sei, kein Glied in der Uebung zu vernachlässigen und keinem natürlichen Trieb seine Befriedigung zu versagen”.

VAN OVERBEEK DE MEIJER.

INGEZONDEN.

Geachte Redacteur!

In uw nommer van 4 dezer richt een Ternaarder collega, Dr. P. DE JAGER, een uitdaging tot niet minder dan 700 geneeskundigen, die hebben durven verklaren, dat VAN VOLLENHOVEN's Stout „versterkende eigenschappen” bezit. De uitdaging luidt, om, zonder verwijzing naar de analyse, berekening van calorieën e. dgl., aan te toonen, waarom wij gemeend hebben „reclame” voor genoemd Stout te moeten maken, en waarin die bijzondere „versterkende „eigenschappen” dan wel bestaan.

Om actueel te zijn in deze dagen van Transvaalsche martialiteit, zou men Dr. DE JAGER den „vecht generaal” kunnen noemen, nu hij tegen niet minder dan 700 man te velde trekt, — doch ik denk dan ook terstond aan het min aangenaam lot van een ander collega . . . Dr. JAMESON. Hoe het ook zij, het stukje van collega DE JAGER tegen dat Stout is, kortweg, een „stout” stuk.

Één verzekering alvast. Al komt ook *mijn* naam voor onder de geïncrimineerde 700, aangewezen om den handschoen voor hen op te vatten ben ik niet; misschien zelfs handel ik geenszins in hun geest. En dan nóg een verklaring — of behoeft het wel betoog? — dat die 700 in stad en land zich niet maar zoo hebben laten „vinden” om VAN VOLLENHOVEN geld in den zak en het publiek Stout in de maag te stoppen. Inderdaad, indien er in bedoeld reclameboekje 701 in plaats van 700 waren voorgekomen, en dat „eentje” Dr. DE JAGER ware geweest, hij zou, evenals wij, zijn handen in onschuld oftewel in Stout hebben gewasschen. Want, wat ook de Brouwerij er van moge hebben gemaakt, — zeker was het *ons* niet te doen om voor *haar* reclame te maken. Haar industriëele onderneming als zoodanig liet ons allen tamelijk koud. Niet steunden we de reclame, maar de *waarheid*. En die *waarheid* zou Dr. DE JAGER evenals wij hebben onderschreven, indien de Brouwerij

ook hem haar bier hadde toegezonden, met dezelfde vraag: proef het, beproef het en zeg uw bevinding.

Daarop toch komt alles neer.

En nu wil ik collega DE JAGER tweeërlei doen opmerken:

1°. dat bedoelde reclamelijst van 700 geneeskundigen, die de „versterkende eigenschappen” van VAN VOLLENHOVEN'S Stout erkennen, in zoover onjuist is, dat het aantal eigenlijk veel grooter is. Ik weet dat niet alleen van collega's die het schrijven aan de Directie achterwege lieten, maar het gebruik van haar Stout aanbevalen, — ik weet het bovendien door een toevallige ontdekking, toen ik ten kantore der Directie een beleefdheidsplicht kwam vervullen (waarover straks), bij welke gelegenheid mij precies dezelfde gunstige verklaringen onder de oogen kwamen (collega DE JAGER heeft immers niet genoeg aan 700 doctoren!) van *professoren* wier geleerdheid en onbevangenheid zoo hoog aangeschreven en algemeen erkend zijn, dat alleen *hun* namen voor die van ons 700 kunnen volstaan;

2°. dient, om *à la lettre* de vraag van Dr. DE JAGER te beantwoorden: waarom „ze gemeend hebben” — in casu *ik* — reclame voor VAN VOLLENHOVEN'S Stout te moeten maken. Ergo, ik moet mij verantwoorden met praktische ervaring.

Eenige jaren geleden werd door mij gesticht het Herstellings- en Vacantieoord voor kinderen te Wijk-aan-Zee. Dat, nevens lucht en bad, gezonde, versterkende voeding der kinderen n°. 1 op mijn programma stond, behoeft geen betoog. De eerst en steeds aangewezen drank was natuurlijk melk. Maar daar werd mij — ik geloof dat het toen zoowat zijn eersten proeftocht in den lande deed — VAN VOLLENHOVEN'S Stout toegezonden. Nu, de oude, gegoede naam der Brouwerij was reeds een waarborg, dat aan geen charlettannerie of knoeierij behoefde te worden gedacht. *Man kann's probiren*. Ik besloot een ernstige proef te nemen en wel vergelijkenderwijs. De van meet af aangelegde en stipt bijgehouden staten, o. a. omtrent het lichaamsgewicht der kinderen, moesten mij tot richtsnoer strekken.

Een maand lang verdeelde ik de kleinen in 2 groepen: melkdrinkers en stoutdrinkers. De dranken zelve in volkomen gelijk quantum. Welnu, op de meest verrassende wijze wonnen het — de Stoutdrinkers.

Terstond daarop verwisselde ik de groepen: de Stoutdrinkers werden weër aan de melk, de melkdrinkers aan het Stout gezet. En nu bevond ik, dat de eersten opmerkelijk in gewicht *af*-, de laatsten daarentegen in gewicht *toenamen*. Prouveerde dit voor het Stout?

En om nu de proef te volmaken, stelde ik de kleinen op half rantsoen melk en half rantsoen Stout. En weër bevond ik, dat de „Stouterds” aan gewicht wonnen op degenen die op *heel* rantsoen melk hadden geteerd.

Meer bewijs behoefde ik niet en kan door niemand worden verlangd, ter overtuiging dat VAN VOLLENHOVEN'S Stout aan voedende eigenschappen het wint op de melk. Tenzij Dr. DE JAGER mocht verwerpen wat alle geneeskundigen aannemen: het lichaamsgewicht norm van lichaamssterkte, m. a. w. weerstandsvermogen.

Gewis, met eenige animositeit voor een andere Brouwerij kan worden tegengeworpen: het bier van JAN PLANK heeft dezelfde, misschien nóg gun-

stiger uitwerking. Zoo gaat het; ieder acht zijn uil een valk, maar *in casu* hebben we het over „De Gekroonde Valk”. Men kan zelfs opmerken: dusdanig effect ondervindt men niet uitsluitend van *dit*, maar in het algemeen van *het* bier. Maar over zulk een opmerking zou heel wat te redeneeren zijn. *In casu* had ik en ieder van ons 700 slechts te oordeelen naar één gegeven; *datum est* VAN VOLLENHOVEN'S Stout. En daarvan nu kon ik, uit kracht van vooreerst drie maanden opzettelijke ernstige proefneming, niet anders erkennen dan dat het op de kinderen van mijn Herstellingsoord te Wijk aan Zee een allervoortreffelijkste uitwerking in voedingswaarde had.

En om nu met een enkel woord op een zinsnede sub 1°. terug te komen, het volgende: de Directie der Brouwerij had met zóó milde hand mijn inrichting van bier voorzien, dat ik, in alle opzichten er over voldaan, aan de burgerlijke beleefdheid *mocht* voldoen, haar persoonlijk mijn dank te betuigen. Het was bij die gelegenheid, dat ik o. a. inzage ontving van een professoraal schrijven, een verklaring van een onzer meest gevierde Nederlandsche hoogleeraren, welke collega DE JAGER van Ternaard zich wel wachten zal verdacht te maken zooals hij het die van ons 700 geneeskundigen deed! Want een verdachtmaking lag in zijn schrijven, gepaard aan een zonderlingheid: negeeren namelijk van analyses. *Allons!* een analyse als die van onzen hoogleeraar Dr. J. W. GUNNING werpt men maar niet zoo weg als ware dat cijfergegochel. En evenmin die van EUG. LEBAIGUE te Parijs. Van Parijzenaars gesproken, de professoren VERNEUIL, TARNIER, PETER, LANNELONGUE, de 3 MONOD'S, PAUL RECLUS e. a., die VAN VOLLENHOVEN'S Stout hebben onderzocht en aanbevolen, zet men maar niet op zij, als lieten ze zich in met wat men in het Hollandsch noemt: reclame-geknoui.

Mij doet het genoegen dat, behalve op hun gezag, door mijn persoonlijke waarneming VAN VOLLENHOVEN'S Stout proefondervindelijk mag worden erkend als een drank van „bijzonder versterkende voedingswaarde”. En collega DE JAGER van Ternaard mag zich verzekerd houden dat geen der 700 geneeskundigen zoo maar klakkeloos *pour les beaux yeux* van „De Gekroonde Valk”, zijn naam heeft neergeschreven ter gunste van haar bier; ieder zal er in eigen praktijk wel de goede eigenschappen van hebben leeren kennen.

Dat de Brouwerij al die namen geboekstaafd heeft tot een reclame; wat brouwt dat ons? *Zij* moet, *qua* industriële onderneming, haar belangen het beste weten en doen veld winnen. *Ons* belang is onze roeping: de lijdende menschheid te helpen, de volksgezondheid te bevorderen. Beide dienden we door met onzen naam vertrouwen te schenken in VAN VOLLENHOVEN'S Stout; het gaat niet aan ons deswege met de qualificatie „ongepast” af te straffen als Stout(e) jongens.

Der Redactie dank voor haar gastvrijheid.

Amsterdam, 12 Januari 1896.

E. J. DE VRIES, Arts.

Geachte Redactie!

In het stukje getiteld: enuresis nocturna als gevolg van belemmerd ademhalen door den neus, schreef ik, dat ik niet in staat was statistieken te